

प्र01 अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत - (नीचे लिखे गद्यांश को पढ़कर निर्देशानुसार उत्तर दीजिए)

अधुना प्रभात वेला अस्ति । आकाशे सूर्यः उदयति । अंधकारः नश्यति । सर्वत्र प्रकाशः एव प्रकाशः अस्ति । खगाः नीलगगने इतस्ततः उत्पतन्ति । वृक्षेषु वानराः कूर्दन्ति । जनाः प्रसन्नाः भवन्ति । ते उद्यानेषु भ्रमन्ति कीडन्ति व्यायामं च कुर्वन्ति । सर्वे जीवाः प्रसन्नाः सन्ति । सर्वे जनाः स्वकार्येषु संलग्नाः भवन्ति ।

क) एक पदेन उत्तरत-

1) आकाशे कः उदयति ?	सूर्यः
2) वृक्षेषु के कूर्दन्ति ?	वानराः

ख) पूर्णवाक्येन उत्तरत-

1) सर्वे जनाः केषु संलग्नाः भवन्ति ?	सर्वे जनाः स्वकार्येषु संलग्नाः भवन्ति ।
2) खगाः नीलगगने किम् कुर्वन्ति ?	खगाः नीलगगने इतस्ततः उत्पतन्ति । ।

ग) प्रदत्त विकल्पेभ्यः उचितम् उत्तरम् चिनुत -

1) अनुच्छेदे सन्ति इति पदस्य क्रियापदम् किम् ?	1) अस्	2) सः	3) भू
2) नश्यति इति पदस्य किं वचनं पयुक्तम् ?	1) एकवचनं	2) द्विवचनं	3) बहुवचनं

घ) द्वे संज्ञा पदे वित्वा लिखत आकाशे सूर्यः उद्यानेषु खगाः नीलगगने जीवाः

प्र02. विकल्पेभ्यः उचितम् उत्तरम् चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत (सही उत्तर चुनकर रिक्त स्थानों की पूति कीजिए)

1) य - व अन्तः स्थः	व्यञ्जनः अस्ति ।	क) ऊष्मः	ख) स्पर्शः	ग) अन्तः स्थः
2) 'अनुस्वरः'	अयोगवाहः अस्ति ।	क) स्वरः	ख) व्यञ्जम्	ग) अयोगवाहः
3) तूलिका	स्त्रीलिंगं लिंगं अस्ति ।	क) पुल्लिंगं	ख) नपुंसकलिंगं	ग) स्त्रीलिंगं
4) ' अ , इ , उ ' ह्रस्वः	स्वराः सन्ति ।	क) दीर्घः	ख) ह्रस्वः	ग) संयुक्तः

प्र03. अधोलिखितानां पदानां वर्ण-विच्छेदं कुरुत- (नीचे लिखे पदों का वर्ण विच्छेद कीजिए)

- श्यामपट्टः श + य् + आ + म् + अ + प् + अ + ट् + द् + अः
- श्रीमानः श + र् + इ + म् + आ + न् + अः

प्र04. निम्नलिखितानां वर्ण-संयोजनं कुरुत- (निम्नलिखित का वर्ण संयोजन कीजिए)

1) अ + ध + य + आ + प् + अ + क् + अ : अध्यापकः

2) श् + र + अ + म् + इ + क् + अ : श्रमिकः

प्र05. निम्नतालिकां पूरयत- (निम्न तालिका को पूरा कीजिए)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
नयसि	नयथः	नयथ
पठति	पठथः	पठन्ति
तिष्ठामि	तिष्ठावः	तिष्ठामः

प्र06. उचित पदं लिखत- (उचित पद लिखिए)

क) ते कृषकाः सन्ति । (ते / तत् / ताः)

ख) युवाम् कुत्र वसथः ? (वसतः / वसथः / वसन्ति)

प्र07. चित्राणि दृष्ट्वा संस्कृतभाषायाम् पुष्पाणाम् नामानि लिखत- (चित्र देखकर संस्कृत भाषा में फूलों के नाम लिखिए।)

गन्धपुष्पम्

मालती

जपापुष्पम्

प्र08. लिंगं परिवर्तयत (लिंगं बदलिए)

क) अध्यापिका अध्यापकः

ख) वरः वधू

ग) भ्राता भगिनी

घ) महिला पुरुषः

प्र09. रेखांकित पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत (रेखांकित पदों के आधार पर प्रश्न निर्माण कीजिए)

क) एतत् फलम् अस्ति । एतत् किम् अस्ति ?

ख) ताः छात्राः सन्ति । ताः काः सन्ति ?

प्र010 निम्नलिखित वर्णैः द्वे द्वे शब्दे लिखत (निम्नलिखित वर्णों से दो दो शब्द लिखिए)

1	व्	बदरम्	बालकः	बालः	बालिका
2	ए	एडकः	एला	एतत्	
3	फ्	फलकम्	फलम्	फेनकम्	

प्र011. 'स्व मित्रस्य दिनचर्या स्व दिनचर्या च इति विषये पञ्च पञ्च वाक्यानि लिखत- (अपने मित्र की दिनचर्या और अपनी दिनचर्या विषय पर पाँच पाँच वाक्य लिखिए)

'स्व मित्रस्य दिनचर्या'

मम मित्रस्य नाम सोहनः अस्ति । सः प्रातः षड्वादने उत्तिष्ठति ।

सः सर्वप्रथमम् दन्तधावनं कृत्वा स्नानं करोति ।

सः मातरं पितरं ईश्वरं च नत्वा प्रातराशम् कृत्वा विद्यालयं गच्छति ।

सः अपराह्नकाले अंबया सह भोजनं कृत्वा विश्रामं करोति ।

सः सायंकाले गृहकार्यम् कृत्वा मित्रैः सह क्रीडति ।

'मम दिनचर्या'

मम नाम सोहनः अस्ति । अहम् प्रातः षड्वादने उत्तिष्ठामि ।

अहम् सर्वप्रथमम् दन्तधावनं कृत्वा स्नानं करोमि ।

अहम् मातरं पितरं ईश्वरं च नत्वा प्रातराशम् कृत्वा विद्यालयं गच्छामि ।

अहम् अपराह्नकाले अंबया सह भोजनं कृत्वा विश्रामं करोमि ।

अहम् सायंकाले गृहकार्यम् कृत्वा मित्रैः सह क्रीडामि ।